

enterprise europe network

Podpora podnikania na dosah ruky

Cyperská republika

Európska komisia
Podnikanie a priemysel

Cyperská republika
Sprievodca ako založiť firmu a vykonávať remeselnú živnosť v Európskej únii

Táto publikácia bola vydaná Národnou agentúrou pre rozvoj malého a stredného podnikania (NARMSP) ako súčasť projektu Generálneho riaditeľstva pre podnikanie a priemysel venovaného malým a stredným podnikom. Projekt je spolufinancovaný Európskou komisiou. Slúži na všeobecnú orientáciu slovenských záujemcov o podnikanie na území Cypru.

Obsah tejto publikácie nepredstavuje názor ani stanovisko Európskej komisie alebo NARMSP. NARMSP, Európska komisia, ani žiadna iná osoba pôsobiaca v ich mene, nie je zodpovedná za využívanie informácií, ktoré sú obsiahnuté v tejto príručke.

Príručka neprešla jazykovou úpravou.

Túto príručku vydala:

Podpora podnikania na dosah ruky

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
Miletičova 23
821 09 Bratislava 2
Slovenská republika

telefón: + 421 2 502 44 515
fax: + 421 2 502 44 502
e-mail: agency@nadsme.sk
web: www.nadsme.sk

Bratislava 2010
© NARMSP

Obsah

1	Základné údaje	4
2	Ekonomika	5
3	Podnikanie na Cypre.....	5
3.1	Najčastejšie využívané formy podnikania na Cypre	5
3.2	Administratívny postup pre začatie podnikania	6
3.3	Daňové aspekty zakladania firiem a zamestnávania na Cypre	6
3.4	Sociálne aspekty zakladania firiem a zamestnávania na Cypre	7
3.5	Vysielanie pracovníkov zo Slovenska na Cyprus.....	7
3.6	Poskytovanie služieb na Cypre slovenskými SZČO	7
3.7	Problematika kvalifikácií.....	8
	<i>3.7.1 Zakladanie kvalifikácií pre potreby zakladania firiem a zamestnávania sa na Cypre pre občanov SR</i>	<i>8</i>
	<i>3.7.2 Ohlásenie a overenie kvalifikácií: poskytovanie služieb slovenskými SZČO na Cypre</i>	<i>8</i>
4	Zahraničný obchod Cypru	9
4.1	Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu	9
	4.1.1 Podiel najväčších exportných a importných partnerov Cypru v roku 2009	9
	4.1.2 Tovarová štruktúra zahraničného obchodu Cypru v roku 2009	9
4.2	Zahraničný obchod Cypru so Slovenskou republikou	10
5	Kontakt a užitočné zdroje	10

1 Základné údaje

Oficiálny názov:

Cyperská republika – Kipriaki Dimokratia (grécky) a Republic of Cyprus (anglický)

Vstup do EÚ: 2004

Európsky parlament: 6 volených členov

Hlavné mesto: Nikózia

Rozloha: 9251 km²

Susedné krajiny: nehraničí s žiadnou krajinou, ostrovný štát je obmývaný Stredozemným morom

Počet obyvateľov: 1,1 mil. (odhad júl 2010, CIA Factbook)

Národnostné menšiny a etnické skupiny (CIA FACTBOOK): Cyperskí Gréci (77 %), Turci (18 %), iné (5 %)

Náboženstvo (CIA FACTBOOK): grécko-pravoslávne (78 %), islam (18 %), iné (4 %)

Jazyky: grécky, turecký, anglický

Politický systém: parlamentná republika

Forma štátneho zriadenia a vlády: od roku 1974 je Cyprus rozdelený na dve časti, kde dve tretiny územia (južná časť) spravuje vláda a jednu tretinu (severná časť) spravuje samo vyhlásená Turecká republika severného Cypru, ktorá je rozpoznaná iba Tureckom. Vláda Cyperskej republiky je jediná, medzinárodné uznaná autorita. Výkonnú moc tvorí prezidentský demokratický systém vlády na čele s prezidentom. Prezident je volený na 5-ročné obdobie. Výkonná moc sa uskutočňuje prostredníctvom Rady ministrov, ktorú vymenúva prezident; legislatívnu moc predstavuje 56-členná Snemovňa reprezentantov, pričom parlament je volený na 5-ročné volebné obdobie. V cyperskej politike prevládajú predovšetkým dve politické strany: **Pokroková strana pracujúcich** (Progressive Party of Working People) a **Demokratické zhromaždenie** (Democratic Rally).

Územné členenie: Cyprus je rozdelený na 6 administratívnych oblastí a má 33 miestnych rád. Obyvatelia registrovaní v registri voličov volia svojich zástupcov každé štyri roky. Na čele miestnej rady stojí primátor.

Prístavy: Limassol, Larnaca

Letiská: 2 medzinárodné (Larnaca, Paphos)

Časové pásmo: východoeurópsky čas, GMT + 2 (letný čas GMT +3)

Mena: 1 euro (EUR) = 100 centov a v tureckej časti turecká líra (TRY) = 100 kurušov

2 Ekonomika

HDP na obyvateľa (podľa parity kúpnej sily, EUROSTAT): 23 200 EUR (2009)

Štruktúra HDP (odhad 2009, CIA FACTBOOK):

- poľnohospodárstvo 2,1 %
- priemysel 18,7 %
- služby 79,3 %

Hospodársky rast (EUROSTAT):

-0,4% (odhad 2010)	-1,7 % (2009)	3,6 % (2008)

Inflácia (EUROSTAT):

0,2 % (2009)	4,4 % (2008)

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (2009 odhad, CIA FACTBOOK a EUROSTAT,):

- 403 000 ľudí alebo 69,9 % obyvateľstva

Zamestnanosť podľa odvetví (odhad 2009, CIA FACTBOOK):

- poľnohospodárstvo 8,5 %
- priemysel 20,5 %
- služby 71 %

Nezamestnanosť (CIA FACTBOOK):

5,3 % (2009)	3,6 % (2008)

Priemyselné odvetvia: výroba dopravných lodí, elektrotechnika a optická výroba, výroba nekovových výrobkov a minerály, chemický priemysel.

Ďalšie informácie o ekonomike:

- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/mt.html> (stránka CIA)
- <http://eurostat.ec.europa.eu/>

3 Podnikanie na Cypre

3.1 Najčastejšie využívané formy podnikania na Cypre

Na základe Zákona o spoločnostiach sú všetky existujúce, ak aj práve založené spoločnosti povinné zaregistrovať sa v registri spoločností, ktorý spravuje The Department of Registrar of Companies and Official Receiver (D.R.C.O.R.). Registrácia firmy je možná aj elektronicky na webovej stránke:

http://www.drcor.mcit.gov.cy/portal/page/portal/Eforos/dttApplication_gr

Základnými formami podnikateľských subjektov na Cypre sú:

- spoločnosť s ručením obmedzeným
- partnerstvo
- pobočka zahraničnej firmy

3.2 Administratívny postup pre začatie podnikania

Zakladanie firmy na Cypre je veľmi jednoduché vďaka možnosti podania niektorých žiadostí aj v elektronickej podobe. Všetky spoločnosti, pobočky a obchodné partnerstvá sú povinné registrovať sa v registri spoločností, ktorý spravuje The Department of Registrar of Companies and Official Receiver. Registrácia je možná aj on-line na webovej stránke:

http://www.drcor.mcit.gov.cy/portal/page/portal/Eforos/dttApplication_gr.

Proces registrácie spoločnosti na Cypre, od podania žiadosti, je vyhotovený maximálne do dvoch týždňov. Pred tým, ako sa podá žiadosť o zápis do registra, vyberie sa názov spoločnosti a zarezuje sa na D.R.C.O.R. Na to, aby bola registrácia spoločnosti úspešná, musia byť splnené konkrétne podmienky. Bližšie informácie o podmienkach registrácie sú dostupné na webovej stránke:

<http://www.fbscopyrus.com/index.php?pageid=117#> alebo

<http://www.doingbusiness.org/Documents/CountryProfiles/CYP.pdf>.

The Department of Registrar of Companies and Official Receiver overí správnosť údajov, a následne vydá osvedčenie o registrácii. Príslušné zakladateľské listiny spoločností sú dostupné orgánom štátnej inšpekcie na D.R.C.O.R.

Všetky procedúry/administratívne kroky je možné absolvovať **na jednotných kontaktných miestach**.

Kontakt:

Register spoločností
The Department of Registrar of Companies and Official Receiver
Nikózia, Cyprus
e-mail: deptcomp@drcor.mcit.gov.cy
dostupné na: <http://www.mcit.gov.cy>

3.3 Daňové aspekty zakladania firiem a zamestnávania na Cypre

Spoločnosti na Cypre vykazujú daň zo zisku spoločnosti vo výške 10%. Do tejto kategórie nepatria pološtátne (semi-public) podniky, ktoré sa zdaňujú 25% sadzbou. Pre určité služby sa vzťahuje znížená daň na úrovni 8% (reštauračné a hotelové služby), 5% (verejné služby) a 0% (námorná a letecká doprava).

Všetky podnikateľské subjekty, ktoré vykonávajú ekonomickú činnosť na území Cyperskej republiky, sú povinné registrovať sa na Inland Revenue Department (IRD) alebo aj na jednotnom kontaktnom mieste D.R.C.O.R., a získať daňové identifikačné číslo (TIN – Tax Identification Number).

Viac informácií na:

http://ec.europa.eu/youreurope/business/managing-business/paying-taxes/cyprus/index_en.htm

Kontakt:

Inland Revenue Department (IRD) - Cyprus
e-mail: cregistry@ird.mof.gov.cy
dostupné na: <http://www.mof.gov.cy/mof/ird/ird.nsf/>

3.4 Sociálne aspekty zakladania firiem a zamestnávania na Cypre

Od roku 2009 je stanovená minimálna mzda vo výške 840 EUR.

Spoločnosti a samostatne zárobkovo činné osoby na Cypre podliehajú cyperskému systému sociálneho zabezpečenia, pokiaľ služby, ktoré poskytujú osobne alebo prostredníctvom vyslaných pracovníkov, nemajú dočasný a príležitostný charakter. Tieto povinné osoby sa musia zaregistrovať na Department of Social Insurance Services.

Viac informácií o sociálnom zabezpečení nájdete na webových stránkach http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sid.nsf/dmlcontactus_en?OpenForm.

Kontakt:

Department of Social Insurance Services

Nikózia, Cyprus

tel.: (+ 357) 22 401 600

fax: (+ 357) 22 672 984

dostupné na: http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/sid/sid.nsf/dmlcontactus_en?OpenForm

3.5 Vysielanie pracovníkov zo Slovenska na Cyprus

Ak slovenská spoločnosť plánuje svoje služby poskytovať len dočasne a príležitostne, môže tak urobiť prostredníctvom vysielania zamestnancov. Na to, aby mohla slovenská firma alebo agentúra vyslať svojich vlastných zamestnancov na Cyprus, musí splniť podmienky, ktoré sú uvedené na webovej stránke Sociálnej poisťovne na

<http://www.socpoist.sk/poistenie-a-zarobkova-cinnost-v-eu/1561s#vyslanie-zamestnancov>.

Pri vysielaní zamestnanca na Cyprus na viac ako 8 po sebe nasledujúcich dní je vysielajúci podnik povinný rešpektovať legislatívu štátu určenia v súvislosti s minimálnou mzdou, nároku zamestnanca na dovolenku a trávenie voľného času apod.

Pri vysielaní pracovníkov na dočasné poskytovanie služieb na územie Cypru je slovenský zamestnávateľ povinný 1 deň pred vyslaním notifikovať Ministerstvo práce a sociálnej poisťovne písomnou žiadosťou na predpísanom formulári v angličtine alebo v gréčtine.

Bližšie informácií o podmienkach vysielania pracovníkov na Cyprus na webovej stránke:

http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dl/dl.nsf/dmlposting_en/dmlposting_en?OpenDocument

Kontakt:

Ministry of Labour and Social Insurance

Department of Labour

Nikosia, Cyprus

e-mail: director@dl.mlsi.gov.cy

dostupné na: <http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/mlsi.nsf/>

3.6 Poskytovanie služieb na Cypre slovenskými SZČO

Ak samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO) so sídlom v SR dostane objednávku alebo zákazku na Cypre, môže ju vybaviť bez toho, aby si tam musela zakladať živnosť alebo nadobudnúť iné oprávnenie na cezhraničné poskytovanie služieb. Cezhraničné poskytovanie služieb sa vzťahuje výlučne na služby poskytované dočasne a príležitostne na území iného členského štátu, než členského štátu, v ktorom je poskytovateľ služby usadený, pričom ťažisko záujmov SZČO musí naďalej zostať v štáte, kde je SZČO usadená. Skutočnosť, že je služba poskytovaná dočasne alebo príležitostne, sa posudzuje individuálne s ohľadom na povahu a dobu trvania, početnosť, pravidelnosť a nepretržitosť poskytovania tejto služby.

Členské krajiny zaviedli určité kontrolné kritériá, ktoré musí SZČO spĺňať na to, aby mohla poskytovať svoje služby v prijímajúcej krajine bez toho, aby sa tam usadila. Tie sú uvedené na webovej stránke Sociálnej poisťovne na webovej stránke:

<http://www.socpoist.sk/poistenie-a-zarobkova-cinnost-v-eu/1561s#vyslanie-samostatne-zarobkovo-cinnych-osob>.

3.7 Problematika kvalifikácií

3.7.1 Zakladanie kvalifikácií pre potreby zakladania firiem a zamestnávania sa na Cypre pre občanov SR

Podľa základného pravidla pre **všeobecný systém uznávania kvalifikácií občan SR**, ktorý získal pre výkon danej činnosti odbornú kvalifikáciu na Slovensku, môže v zásade túto činnosť vykonávať i v ostatných členských krajinách. Toto platí i vtedy, pokiaľ sa požadované vzdelanie a príprava v ostatných členských krajinách do určitej miery líši v lehote trvania či rozsahu. Obmedzenie tohto pravidla je možné len z dôvodu naliehavého verejného záujmu a len v miere nevyhnutnej k zaisteniu ochrany tohto verejného záujmu.

Pri niektorých povolaniach môžu cyperské úrady vyžadovať od slovenských záujemcov o podnikanie na Cypre uznávanie odbornej kvalifikácie pre **regulované profesie**, kde sa posudzujú znalosti a schopnosti konkrétnej osoby. Po predložení všetkých potrebných dokladov o formálnych kvalifikáciách a dokladoch o faktickom výkone činností sa **príslušný úrad rozhodne (uzná, neuzná alebo uloží kompenzačné opatrenia)**, či má dotyčná osoba potrebné znalosti a vedomosti, aby mohla danú regulovanú činnosť či povolanie na Cypre vykonávať.

Ďalšie informácie:

http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/services_directive/cyprus_en.pdf

3.7.2 Ohlásenie a overenie kvalifikácií: poskytovanie služieb slovenskými SZČO na Cypre

V prípade regulovaných profesií sa u slovenských SZČO, ktoré dočasne a príležitostne poskytujú svoje služby na Cypre, neaplikuje systém uznávania kvalifikácií, ale dva v podstate odlišné postupy: **ohlásenie a overovanie**.

- Pri *inštitúte ohlásenia* podnikateľ vyplní ohlasovací formulár, doplní ho povinnými prílohami a zašle ho príslušnému cyperskému uznávaciemu orgánu. Ohlásenie platí jeden rok, potom je potrebné oň opätovne požiadať.
- *Inštitút overenia* odbornej kvalifikácie sa uplatňuje len pri profesiách, ktorých výkon môže predstavovať značné riziko pre bezpečnosť, zdravie a život ľudí. Kladné rozhodnutie je vydané, pokiaľ žiadateľ doloží, že spĺňa súbor požiadaviek na odbornú kvalifikáciu alebo vlastný doklad o dosiahnutej kvalifikácii. Ak úrad nedoručí svoje stanovisko do 3 mesiacov, postupuje sa tak, akoby

uznávaci orgán vydal kladné vyjadrenie. V prípade podmieneného rozhodnutia o overení odborných kvalifikácií (žiadateľ nespĺňa v dostatočnej miere všetky podmienky) vyžaduje uznávaci orgán zloženie rozdielových skúšok alebo použije iné vhodné opatrenia.

Viac informácií o povoleniach na začatie podnikania nájdete na webovej stránke:

<http://www.businessincyprus.gov.cy/mcit/psc/psc.nsf/All/27A8BC865392C31AC22576C6002C164E?OpenDocument>

Zoznam regulovaných povolání na Cypre je dostupný na webovej stránke:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/.

4 Zahraničný obchod Cypru

Cyprus ako členská krajina EÚ sa v plnej miere riadi pravidlami spoločnej obchodnej politiky EÚ tak v rámci vnútorného trhu, ako aj vo vzťahu k nečlenským štátom. Cyperský zahraničný obchod je charakterizovaný pomerne vysokým pasívnym saldom, dovoz približne štvornásobne prevyšuje vývoz, pričom vývoz služieb cca 4-násobne prevyšuje vývoz tovarov.

Zahranično-obchodná bilancia Cypru v mld. EUR

Rok	Import (c.i.f.)	Export (f.o.b.)	Obrat	Saldo
2006	5,6	1,1	6,7	-4,5
2007	6,3	1,1	7,4	-5,2
2008	7,4	1,2	8,6	-6,2
2009	5,7	1	6,7	-4,7

Zdroj: Republic of Cyprus, Statistical Service

4.1 Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu

4.1.1 Podiel najväčších exportných a importných partnerov Cypru v roku 2009

Najvýznamnejšími obchodnými partnermi Cypru naďalej zostávajú štáty EÚ, pričom lídrom v rámci obchodného partnerstva zostáva Grécko, potom Taliansko, Veľká Británia, Nemecko a Izrael.

Hlavnými exportnými trhmi Cypru sú krajiny EÚ (takmer 70% exportu) Grécko, Taliansko, Veľká Británia, Nemecko, Izrael, Holandsko a arabské krajiny: Jordánsko, Libanon, SAE, Saudská Arábia, Kuvajt a Egypt. Export Cypru do ostatných krajín Európy tvorí 12 % a smeruje do RF, Českej republiky, Rumunska, Albánska, Slovenskej republiky, Bulharska a Nórska. Vývoz do krajín Ázie predstavuje 7 % a hlavnými odberateľmi sú Izrael, Čína, Hong Kong a Malajzia. Zvyšok sveta odoberá 6 % cyperských vyvázaných výrobkov a ide najmä o vývoz do USA. Z krajín EÚ najmä Grécko, Taliansko, VB, Francúzsko, Nemecko pochádza viac ako 60 % importovaných tovarov.

4.1.2 Tovarová štruktúra zahraničného obchodu Cypru v roku 2009

Najdôležitejšie postavenie medzi komoditami v cyperskom vývoze majú produkty ľahkého priemyslu (napr. prístroje a mechanické zariadenia alebo elektrické stroje), poľnohospodárske produkty, potraviny

a nápoje. Medzi hlavné komodity dovozu sa patria: stroje a mechanické nástroje, elektrické zariadenia, TV, dopravné prostriedky (vozidlá, lietadlá), nerasty, a textilné výrobky.

4.2 Zahraničný obchod Cypru so Slovenskou republikou

Cyperská republika patrí už niekoľko rokov medzi dôležitých zahraničných partnerov Slovenska. Vzťahy medzi SR a Cyperskou republikou sa vďaka vstupu do EÚ prehĺbili.

Tabuľka: Zahranično-obchodná bilancia SR s Cyplom

v mil. EUR	2006	2007	2008	2009	4.2010
Vývoz	32,1	40,4	48,9	37,1	15,4
Dovoz	6,4	18,6	8,7	6	1,8
Obrat	38,5	59	57,6	43,1	17,2
Saldo	+ 25,7	+ 21,8	+ 40,2	+ 31,1	+ 13,6

Slovensko v obchodnej výmene s Cyplom dlhodobo dosahuje kladnú bilanciu. Vplyvom svetovej ekonomickej krízy došlo v roku 2009 k poklesu vzájomnej obchodnej výmeny, ale výsledky za prvé štyri mesiace roku 2010 vytvárajú predpoklad dosiahnutia minimálne úrovne roku 2008.

Hlavnou dovoznou komoditou na územie SR v roku 2009 boli liečivá, ktoré sa podieľajú 36,3 % v rámci celkového dovozu z Cypru na Slovensko. Na druhom mieste boli prefabrikované budovy. Ďalej to bolo ovocie, uhlie, elektrické zariadenia a osobné automobily. V roku 2010 sú to zatiaľ liečivá, ovocie a elektrické prístroje.

Najdôležitejšie exportné komodity za rok 2009 boli televízne prijímače (30 %), športové potreby, kukurica, telekomunikačné zariadenia, osobné automobily, kancelárske stroje a drevo. V roku 2010 pokračuje vývoz slovenských televíznych prijímačov, športových potrieb, osobných automobilov a ďalších tovarov z minulých období. Novými komoditami sú ropné oleje, bavlna, výpočtová technika, hliník, vodovodné armatúry a železničné vozidlá.

5 Kontakt a užitočné zdroje

Základná informácia o teritóriu - Cyprus dostupný na <http://www.mhsr.sk/obchodno-ekonomicke-informacie-o-teritoriach-na-rok-2010--aktualizacia-k-31-marcu-2010--zit-/128461s>

Kontakt:

Ministerstvo hospodárstva a výstavby SR	tel.: (+421 2) 4854 1111	www.economy.gov.sk
Obchodno-ekonomické oddelenie ZÚ SR v Aténach, Grécko (Cyprus)	tel.: (+30) 210 677 1984 fax: (+39 0) 63 671 6761	OBEO.Ateny@economy.gov.sk
Slovenská priemyselná a obchodná komora	tel.: (+421 2) 544 332 72 fax: (+421 2) 541 311 59	sopkurad@sopk.sk www.sopk.sk
Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu	tel.: (+421 2) 582 601 00 fax: (+421 2) 582 601 09	sario@sario.sk www.sario.sk

Kontaktné údaje:

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
Oddelenie služieb pre malé a stredné podniky

Miletičova 23
821 09 Bratislava 2
Slovenská republika

Telefón: + 421 2 502 44 515
Fax: + 421 2 502 44 502
e-mail: agency@nadsme.sk
web: www.nadsme.sk

Obsah tejto publikácie nepredstavuje názor ani stanovisko Európskej komisie alebo NARMSP. NARMSP, Európska komisia, ani žiadna iná osoba pôsobiaca v ich mene, nie je zodpovedná za využívanie informácií, ktoré sú obsiahnuté v tejto príručke.

www.enterprise-europe-network.sk